

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

ГОЛОС УКРАЇНИ

Конкурс

Євробачення
з українським серцем

▶ СТОР. 5

Інтерв'ю

Вітчизняній
митниці
потрібні
ширші повноваження
в правоохоронній діяльності

▶ СТОР. 6

Репортаж із передової

На позиціях 57-ї

▶ СТОР. 8

№ 92 (8109)

ВІВТОРОК, 9 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Щоб ніколи знову...

Ми вшануємо пам'ять усіх жертв Другої світової війни, всіх борців із нацизмом.

Чи міг світ уявити, що після пережитих жахів система міжнародних відносин і міжнародний лад будуть зруйновані?

Чи міг світ уявити, що у XXI столітті у центрі Європи буде розв'язана повномасштабна, кривава і найжорстокіша війна?

Чи міг світ уявити, що мирні міста знову будуть зруйновані ракетами та бомбами?

Другий рік поспіль Україна відзначає День пам'яті та примирення в умовах повномасштабної війни.

▶ СТОР. 2

Почалася нова епоха британської монархії

У суботу, 6 травня, в Лондоні відбулася коронація Чарльза III та королеви-консорта Камілли. Востанне така церемонія відбувалася 70 років тому, коли на престол зайшла Єлизавета II, матір нового короля. Серед запрошених високоповажних гостей були перша леді Олена Зеленська та Прем'єр-міністр Денис Шмигаль. Своє вітання надіслав Президент Володимир Зеленський. «Від імені всього українського народу я вітаю Їх Величностей — справжніх друзів України — із цією історичною подією, яка починає нову епоху британської монархії. Бажаю Королю Чарльзу III довгих років успішного правління, а народу Сполученого Королівства — процвітання та спільних із нами перемог», — сказав Володимир Зеленський.

▶ СТОР. 5

Прокладають шлях до індустріальних парків

Дорогу споруджують на околиці Вінниці. Вона з'єднає заміську автотрасу з територією трьох індустріальних парків та матиме бетонне покриття товщиною 65 сантиметрів. Фахівці стверджують, що цей матеріал міцніший за асфальт, до того ж не реагує на перепади температури. Дають гарантію на експлуатацію на 15 років, дізнався наш власкор Віктор СКРИПНИК.

Передбачено також спорудження тротуарів та облаштування велослужбок для тих, хто працюватиме на підприємствах. Роботи виконують за кошти міської громади.

«Ми взяли на себе зобов'язання перед інвесторами забезпечити Вінницький індустріальний парк належною інфраструктурою і дотримуємо слова», — написав у Фейсбуці міський голова Сергій Моргунов. — Уже проклали водопровід, каналізацію, газові мережі, а також прийняли рішення щодо комплексної системи енергозабезпечення».

Пам'ятаємо минуле, б'ємося сьогодні й не зупиняємося, здобуваючи Перемогу

Скріншот відеозвернення Президента України Володимира ЗЕЛЕНСЬКОГО.

9 травня Україна відзначатиме День Європи. Відповідний указ підписав Президент України Володимир Зеленський. Крім того, він подав до парламенту законопроект, яким пропонується встановити 8 травня Днем пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939—1945 років.

8 травня Україна та вільний світ згадують про історію страшних років в історії людства. З 1939-го по 1945-й... Роки, які забрали життя мільйонів людей, зокрема восьми мільйонів українців. Так розпочав своє звернення Президент України Володимир Зеленський з нагоди Дня пам'яті та примирення над нацизмом у Другій світовій війні 1939—1945 років.

▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Вівчарство Бессарабії включили до списку культурної спадщини

Про це розповіли в Міністерстві культури України. До списку нематеріальної культурної спадщини України додали п'ять нових елементів: приготування голубців; традицію розгозоплетіння в селах Шітки та Писарівка на Вінничині; традицію вбирання могильних хрестів на Рівненському Поліссі; культуру традиційного вівчарства Бессарабії та знання, пов'язані з ним; традицію віншування Василів у селі Липівка Рогатинської громади Івано-Франківської області.

Перелік складається із 68 елементів нематеріальної культурної спадщини України. У списку вже є петриківський розпис, приготування борщу, кобзарство, українська писанка, карпатське ліжництво тощо.

Нагадаємо, що «культуру приготування українського борщу» внесли до охоронного списку ЮНЕСКО в липні 2022 року, повідомляє наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Замінюють застарілі тепломережі

У Миргороді (Полтавщина) працівники місцевого комунального підприємства продовжують готуватися до нового опалювального сезону. Зокрема, вони реконструюють тепломережі на вулицях Старосвітській та Івана Білика. За словами головного інженера КП «Миргородтеплоенерго» Івана Макаренка, йдеться про планові роботи за прийнятою раніше інвестиційною програмою.

Згідно з нею, на згаданій ділянці планують замінити майже 400 метрів застарілих «теплових» труб. Останні функціонували понад три десятиліття, тож термін їх експлуатації закінчився. Не менш важливо те, що ці мережі замінюють на сучасні й попередньо ізольовані. Це дасть змогу істотно зменшити втрати під час транспортування теплоносія до споживачів, інформує наш власкор Василь НЕЇЖМАК.

Підпишіться на наші Facebook:
<https://www.facebook.com/GolosUkraine>
Telegram-канал:
<https://t.me/GolosUkraine>
Twitter:
https://twitter.com/Golos_Ukraine
аби отримувати інформацію про події в Україні та світі виключно з достовірних джерел.

КОРОТКО

■ У Чернівцях вшанували пам'ять жертв Другої світової. Зібрання відбулося на Центральній площі міста, біля пам'ятника Тарасу Шевченкові та стели Героїв. Крім простих містян, квіти поклали очільники міста, ОВА, облради, військові, правоохоронці та громадські діячі, повідомляє наш власкор Сергій СУЛИМА.

■ Депутати Кропивницької міської ради звернулися до центральних органів влади щодо припинення діяльності УПЦ (мп). За проект рішення щодо заборони діяльності церкви московського патріархату на території області та міста, розроблений у межах розгляду електронної петиції від 17 квітня 2023 року, проголосували на черговій сесії, інформує наш власкор Петро МЕЛЬНИК.

Уряд поверне шестимісячний термін для прийняття спадщини (sud.ua)

Пам'ятаємо минуле, б'ємося сьогодні й не зупиняємося, здобуваючи Перемогу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Роки окупації та звірств, кровопролитних боїв, бомбардувань, блокад і масових страт, Голокосту. Усього зла, яке нацизм приніс світу, приніс на нашу землю.

Різні народи в єдності, у союзництві в складі антигітлерівської коаліції протистояли злу. Народи Європи й Америки... Азія, Австралія, Африка — кожен має власну історію боротьби в тій війні, але спільну історію перемоги», — зазначив глава держави.

Саме 8 травня велич перемоги над нацизмом, за його словами, згадує більшість народів світу.

«Саме 8 травня 1945 року набрав чинності акт про беззастережну капітуляцію вермахту. Саме 8 травня світ вшановує пам'ять усіх, чий життя були забрані тією війною. Це чиста історія, без ідеологічних домішок. І це — історія нашого народу, наших союзників, усього вільного світу», — наголосив Володимир Зеленський і додав, що подає до Верховної Ради України законопроект, яким пропонується встановити 8 травня Днем пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939—1945 років.

«Ми не дозволимо присвоїти спільну перемогу народів антигітлерівської коаліції й не дамо брехати, ніби перемога могла відбутись і без участі якоїсь країни чи народу.

Зло ми знищували разом! Так само, як разом протистіємо зараз аналогічному злу», — підкреслив Володимир Зеленський.

Зло, наголосив Президент, на жаль, повернулося. «Як тоді зло рвалося до наших міст і сіл, так і зараз це робить. Як тоді вбивало наших людей, так і зараз це робить. Хоч зараз інший агресор, але та сама мета — поневолення або знищення.

І так само, як і в Другій світовій війні, ми зараз не наодинці проти зла. Ми б'ємося проти нього разом так само — з усім вільним світом. З державами й народами, які творили тоді спільну перемогу. Які, пам'ятаючи страшні роки тієї війни, не кажуть: «Можемо повторити!», а захищають сенс слів: «Ніколи знову!», — зазначив глава держави.

І все те старе зло, яке сучасна росія повертає, запевнив він, буде розбите так само, як і нацизм був розбитий.

«На протипагу нашим ідеалам цей ворог знову поставив агресію та анексію, окупацію й депортацію, масові вбивства й катування, бомбардування міст і спалення сіл. На все це буде відповіддю наша Перемога! Перемога України та вільного світу. Визволення наших земель. Повернення наших людей. Захист наших цінностей. І обов'язково — справедливість, обов'язково — правосуддя проти рашистської ідеології ненависті», — зазначив Президент.

Зараз, як і 80 років тому, за його словами, Україна б'ється

Щоб ніколи знову...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Щодня гинуть мирні українці, щодня наші Захисники та Захисниці борються! Борються... з рашизмом.

Новою формою абсолютного зла. Зла, яке має бути остаточно знищене. А всі винні за це зло мають бути покарані. Знищене, аби його більше не існувало. Покарані, аби більше жоден диктатор, жоден тиран не наважився силою змінювати світовий порядок та світову безпеку.

Вічна пам'ять усім, хто ціною свого життя виборював волю, правду, незалежність.

Голова Верховної Ради України
Руслан СТЕФАНЧУК.

Фото: rada.gov.ua

проти тотального зла. Зараз, як і 80 років тому, Україна б'ється за майбутнє — і своє, і всієї Європи, усього вільного світу. Зараз, як і 80 років тому, ми спираємося на спільну силу вільних народів і знаємо, що разом із ними завжди будемо частиною вільної Європи, яка не підкориться злу. І разом з усією вільною Європою 9 травня в Україні будемо відзначати День Європи. Відповідний указ уже підписав Президент. І 9 травня ми будемо вшановувати нашу історичну єдність — єдність усіх європейців, які знищили нацизм і переможуть рашизм.

«Це буде День Європи, яка підтримує українців усі дев'ять років агресії й уже 439 днів повномасштабного вторгнення. Це буде День Європи, яка допомагає нам боротися на всіх напрямках: на полі бою зброєю, на дипломатичній передовій — рішучістю, проти ракетного терору й зимового блекауту, в економіці та на юридичному фронті. Це буде День Європи — нашої союзниці. Яка дає прихисток українським жінкам і дітям. Яка не зазіхає на наш суверенітет і не ставить під

сумнів наше право на власний вибір національного шляху. Яка ніколи не називає Україну «вигаданим» чи «штучним» утворенням. І яка дає нам свою зброю, щоб ми могли захистити себе та її — нашу Європу!» — акцентував Володимир Зеленський.

«Пам'ятаємо минуле, б'ємося сьогодні й не зупиняємося, здобуваючи Перемогу.

Вічна пам'ять усім загиблим у Другій світовій війні! Слава кожному й кожній, хто бився проти нацизму й переміг!

Слава всім, хто б'ється за Україну! Слава всім нашим героям різних часів, яким ми однаково завдячуємо нашим життям!

Слава Україні!» — наголосив Президент.

***

Внесений Президентом України проект закону «Про День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939—1945 років» буде розглянуто на найближчому пленарному засіданні, зазначили на своїх сторінках у Фейсбучі Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук і його Перший заступник Олександр Корнієнко.

«Відзначення завершення Другої світової війни в Європі саме 8 травня — це європейська традиція. Україна з 2015 року відзначає цей день разом із цивілізованим світом.

А 9 травня — це День Європи, нашого спільного дому. І саме до Об'єднаної Європи ми неодмінно повернемося вже найближчим часом», — наголосив Руслан Стефанчук.

«Як сказав Володимир Зеленський: «Ми повертаємо нашій державі чесну історію без ідеологічних домішок».

Єдність — ключ до Перемоги. Разом з європейською спільнотою наближаємо Перемогу.

Перемогли нацизм — переможемо рашизм», — резюмував Олександр Корнієнко.

Ситуація з ухилинтами-втікачами на кордоні потребує негайного реагування, — Іванна Климпуш-Цинцадзе

Під час робочої поїздки чотирма пунктами перетину кордону на Волині та Львівщині представники Комітету з питань інтеграції України до ЄС мали нагоду ознайомитися з оперативною інформацією щодо незаконних схем, якими користуються ухилинти від мобілізації для виїзду за кордон. Зокрема, представники Державної прикордонної служби поінформували народних депутатів про випадки підробки офіційних листів із дозволами на виїзд за кордон чоловіків призовного віку. Окрім цього, помітно збільшило чоловіків, які пред'являють документи, що посвідчують інвалідність і були видані протягом останніх місяців. На одному з пунктів перетину українсько-польського кордону за добу за такими документами з України виїжджає в середньому тисяча чоловіків.

«Це ганебна ситуація, адже ми розуміємо, що точно не всі ці чоловіки отримали поранення на фронті. Давайте будемо відвертими: усі розуміють, що це наслідки тотальної корупції медичної системи, коли комісії пачками видають довідки про інвалідність. Прикордонники не можуть впоратися з таким потоком утікачів. Вони просто фізично не можуть перевіряти всі ці довідки на достовірність. Це робота правоохоронних органів, які мають звернути увагу на збільшення кількості «осіб з інвалідністю» на кордоні», — заявила голова комітету Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Вона додала, що була особливо вражена кількістю чоловіків, які чекали на виїзд, на тлі групи військових, які саме повернулися з навчання за кордоном і невдовзі потраплять на фронт. «Такого контрасту просто не може бути. Штампування брехливих довідок має припинитися, а ті, хто їх видають, мають бути покарані якнайшвидше та якнайсуворіше», — підкреслила Іванна Климпуш-Цинцадзе.

Прес-служба
Апарату Верховної Ради України.
Фото: euam-ukraine.eu

Пропонують посилити відповідальність за порушення у сфері донорства крові

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Це передбачено урядовим законопроектом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері донорства крові та компонентів крові» (№ 9257).

Цей законопроект розроблено з метою виконання положень статті 428 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, якою передбачено наближення законодавства та практик до європейських заasad у сфері служб крові. Крім того, ця законодавча ініціатива спрямована на виконання Директиви ЄС від 27 січня 2003 року, що встановлює стандарти якості та безпеки забору, тестування, обробки, зберігання та розповсюдження крові людини та її компонентів.

Нині в Україні відповідальність за порушення вимог щодо заготівлі, переробки, тестування, зберігання, розподілу та реалізації донорської крові та компонентів крові має загальний характер, без чітких підстав та умов притягнення до відповідальності, йдеться в пояснювальній записці до проекту закону. Зокрема, у статті 45 Кодексу України про адміністративні правопорушення наведено перелік порядків, за порушення яких особу може бути притягнуто до адміністративної відповідальності шляхом накладення штрафу. Водночас статтею 144 Кримінального кодексу передбачено покарання лише за насильницьке донорство: «Насильницьке донорство карється позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або виправними роботами на

строк до двох років, або обмеженням волі на строк до двох років, з штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян чи без такого».

Тож цим законопроектом пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та до Кримінального кодексу в частині посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері донорства крові та компонентів крові.

Зокрема, урядовці пропонують викласти статтю 45 Кодексу про адміністративні правопорушення в новій редакції та встановити адміністративну відповідальність за порушення вимог щодо технологічного процесу заготівлі, тестування, переробки та зберігання донорської крові та її компонентів.

Розгляд справ про адміністративні правопорушення згідно з документом

пропонується покласти на Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, яка є Уповноваженим органом у сфері донорства крові та компонентів крові, функціонування системи крові, та відповідно до Закону «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» здійснює державний нагляд та контроль у сфері донорства крові та компонентів крові, заготівлі, тестування, переробки, зберігання, розподілу та реалізації донорської крові та її компонентів.

Ухвалення та реалізація положень законопроекту, вважають його автори, дадуть змогу краще забезпечити права та інтереси громадян через посилення відповідальності за порушення законодавства у відповідній сфері.

Олена ГОРБУНОВА.

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ: «Примусове переміщення дітей в іншу етногрупу — це прямий злочин, який скоїла і коїть рф»

Про звільнення українських військовополонених та цивільних заручників, протиправне переміщення викрадених російськими окупантами дітей з однієї етногрупи в іншу, про примусову паспортизацію на ТОТ та низку інших нагальних питань йшлося на великій прес-конференції Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця (на знімку).

Представникам дипломатичного корпусу, міжнародним та українським експертам, журналістам під час заходу було продемонстровано фільм журналіста Андрія Цаплієнка «Абсолютне зло», який є відеофіксацією воєнних злочинів рф — вбивств цивільного населення, фактів депортації дітей, ракетних ударів по лікарнях, пологових будинках, житлових помешканнях мирних українців.

Дмитро Лубінець розповів про досвід України у звільненні військовополонених і заручників, наголосивши на ролі міжнародних організацій у механізмах їхнього повернення в Україну. Омбудсмен навів факти, які бачив на власні очі, щодо катівень у звільнених від ворога районах України, масових поховань в Ізюмі та свідчень людей, які перебували в окупації та на своєму досвіді знають, якими були умови в рашистській неволі.

«За нашими приблизними оцінками рф тримає понад 20 тисяч цивільних заручників, — зазначив Дмитро Лубінець. — Я називаю цю цифру на підставі звернень до мене родичів, чийх рідних та близьких затримали російські військові. Але рф навіть звернення до українського Омбудсмена розцінює як шпигунство.

У Координаційному штабі з питань поводження з військовополоненими створена окрема робоча група у питаннях цивільних заручників. Цю групу

римали запевнення, що вони цей список опрацьовують».

Омбудсмен звернув також увагу на складнощі, що заважають поверненню цивільних ук-

раїнців з полону, розповів і про кричущі випадки затримання цивільних українців росіянами, зокрема студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на підставі наявності у них студентських квитків.

«Кажуть: вони ж навчалися в юридичному виші, вони комбатанти. Затримали й пенсіонерів СБУ, які вже на пенсії перебували десятиріччя. Їх трактують як військовополонених. Є на пенсії судді, правоохоронці, колишні військові. Крім того, затримували навіть медиків, бо вони могли надати допомогу військовим», — розповів Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

За словами Дмитра Лубінця, загалом за час роботи штабу вдалося повернути на батьківщину 2279 громадян (без урахування ще 45 полонених, звільнених внаслідок обміну 6 трав-

ня). Серед звільнених 142 особи — цивільні. «Питання цивільних є дуже серйозним, і ми хочемо, щоб світ, окрім розуміння масштабу проблеми, почав на це

безпосередньо впливати, — акцентував увагу Омбудсмен. — Тож я закликаю всі міжнародні організації, посольства, наших друзів, всю велику сім'ю омбудсменів світу говорити нам свої ідеї у питанні розв'язання проблеми з поверненням наших цивільних заручників».

Щодо того, чи є якісь зрушення у справі політичних в'язнів, яких росія тримає у неволі, Дмитро Лубінець зазначив:

«Я не погоджуюся з тезою, що питання політв'язнів не таке актуальне, як раніше. Можливо на тлі того, що відбувається, не так багато публічно кажемо. Але у мене список цивільних заручників складається з цивільних, яких рф затримала з 2014 року по 24 лютого 2022 року. Цей список розділяється на список заручників, яких затримали в Донецькій та Луганській областях і в Криму. Ми ведемо окремий трек щодо цієї категорії».

Особливої гостроти набула проблема дітей, які були примусово депортовані з України в росію і щодо яких країна-агресор не надає жодних даних.

«Ми фіксуємо факти примусової депортації російською федерацією українських дітей, — підкреслив Омбудсмен. — За попередніми даними, ми можемо казати про понад 19 тисяч депортованих дітей (дані з порталу «Діти війни»). Це означає, що рф своїми діями примусово забрала українських дітей і вивезла на свою територію. Далі Росія забирає в них українські документи (свідцтво про народження) і видає російські для того, щоб змінити інформацію. Потім дітей віддають у російській сім'ї. Для цих сімей мати всиновлену дитину — це додаткові кошти.

Одна з ознак геноциду — це примусове переміщення дітей з од-

ної етногрупи в іншу. Тому це прямий злочин, який зараз скоїла і коїть рф».

Окрема велика тема, що знайшла своє продовження й цього разу, стосувалася питання: що, врешті, робити людям на тимчасово окупованих Росією територіях — брати чи не брати ворожі паспорти?

«Я свою позицію висловлюю з 2014 року, — зазначив Уповноважений Верховної Ради з прав людини. — Я представляв Донеччину, коли був народним депутатом, і говорив ще тоді: виїжджайте з тимчасово окупованої території. Те, що з людьми може зробити рф, не підпадає під ознаки юридичної системи. Якщо у вас немає можливості виїхати, ми, як держава, повинні це розуміти. І першим питанням для кожного має бути питання виживання на ТОТ! Задля цього в юридичному і фактичному сенсі ви можете зробити все, що від вас вимагається. Ми розуміємо, що там паспортизація відбувається під дулами автоматів.

Переконаний, що після Перемоги ми даватимемо аналіз кожному, хто залишився на ТОТ і займався колабораційною діяльністю, хто працював в окупаційній владі, хто складав списки українських дітей на примусову депортацію. Кожному громадянину юридично дамо можливість заявити про свою позицію і дії. Буде аналіз. Переконалий, що не буде кримінального покарання за сам факт отримання російського паспорта».

Дмитро Лубінець навів приклади терору і свавілля, влаштованого росією на загарбаних нею територіях України, коли для мешканців ТОТ отримання паспортів рф дорівнює виживанню, оскільки без цього документа майже неможливо скористатися жодними послугами та виплатами. «Без російського паспорта на окупованій території загалом неможливо отримати пенсію, соціальні виплати, медичну допомогу чи влаштувати дитину до дитячого садка», — зазначив він.

Уповноважений розповів історію вагітної жінки, якій у медичному закладі на окупованій території сказали, що без російського паспорта вона мусить народжувати «вдома або на вулиці, але не в лікарні».

Зважаючи на це, Омбудсмен укротрє закликав українців для збереження свого життя та виживання за можливості виїжджати з тимчасово окупованих рф територій.

Владислав ЛЕОШКО.

Фото зі сторінки Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Фейсбуці.

ВІТАЄМО!

Народні депутати України — члени Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, а також працівники секретаріату комітету щиро вітають із днем народження голову підкомітету з питань депутат-

ської етики **Загороднього Юрія Івановича** та зичать йому міцного здоров'я, щастя, любові та відданості рідним і друзів, наснаги в роботі, поваги колег та успіхів на шляху досягнення обраної мети.

САМОВРЯДУВАННЯ

Реагуючи на звернення

Виїзний прийом громадян у Прилуцькому старостинському окрузі провів Луцький міський голова Ігор Поліщук (на знімку).

На прийомі побували 32 особи, які подали 19 індивідуальних та колективних звернень. Найбільше місцевих жителів турбує

стан вулиць і автошляхів у селі округу. Йшлося, зокрема, про необхідність ремонту дорожнього покриття на вулицях Козацькій, Березневій, Вишневій у селі Жабка, між селами Прилуцьке і Сапогове, облаштування твердого покриття на вулиці Шостий Гон у Прилуцькому.

Люди просили надати допомогу в благоустрою сільських кладовищ, організації вивезення побутових відходів із населених пунктів, облаштуванні зупинки громадського транспорту, виділенні шкільного автобуса тощо.

За результатами спілкування Ігор Поліщук дав доручання відповідним структурним підрозділам вивчити та оперативно вирішити порушені під час прийому проблемні питання.

Схожі зустрічі із жителями приєднаних до Луцької міської громади сіл також будуть проводитися в інших старостинських округах.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Фото із сайту Луцької міської ради.

СПІВЧУТТЯ

У Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету з почуттям глибокої скорботи сприйняли звістку про смерть народного депутата України шостого скликання, голови Комітету з питань бюджету

Баранова

Валерія Олексійовича.

Пішла з життя порядна і доброзичлива людина, неординарна і сильна особистість, великий професіонал, талановитий керівник, патріот нашої держави, який працював в ім'я утвердження України, щастя й добробуту українського народу.

На посаді голови Комітету з питань бюджету Валерій Олексійович Баранов зробив значний внесок у розвиток місцевого самоврядування в Україні та становлення фінансового спроможних громад, формування і реалізації державної бюджетної політики та реформування міжбюджетних відносин.

Поділяємо біль втрати і висловлюємо щірі співчуття рідним та близьким Валерія Олексійовича Баранова.

Світла і вічна пам'ять!

ФОТОФАКТ

Голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування **Олег Бондаренко** під час підготовки до засідання, на якому розглянуть, зокрема, проект закону про внесення змін до Закону України «Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту» щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що проходять службу цивільного захисту, запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням, а також проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення енергетичної безпеки та зеленої трансформації енергетичної системи України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

В освітньому просторі Сіверської МВА у місті Дніпро регулярно проводять творчі заняття з евакуйованими дітьми. Під час зустрічі «Ми команда» малечу залучили до ігор на розвиток моторики, зорової орієнтації, логічного мислення, гуртування. Тренінги і майстер-класи організовує також ГО «Дівчата». А фахівці провели обстеження мовленнєвих навичок дошкільнят та проконсультували з цих питань батьків, *повідомляє наш власкор Владислав Леошко*

► ЧЕРКАСИ:

Поранена дівчина вижила завдяки лікарям

Двадцятип'ятирічна Ірина з Умані трагічного ранку 28 квітня спала у себе вдома, коли рашистська ракета влучила у сусідній будинок.

Від страшного вибуху дівчина та її матір прокинулися і спробували вийти з квартири. Однак Ірина не змогла рухатися — у неї відмовила права сторона тіла. Мати побила дівчинку подушкою по плями крові, Іра була поранена у голову...

Коли потерпілу доправили до Києва у 17-ту лікарню, рентген показав,

що сантиметровий уламок заліза пройшов крізь усю ліву півкулю мозку і застряг у потиличній частині голови дівчини. За словами лікарів, до венозної судини залишалося менш як півсантиметра, а це означало смертельну загрозу.

Нейрохірурги змогли знайти уламок тільки під операційним рентгеном і

видалити його за допомогою спеціального магнітного інструмента. Лікарі визнали, що тільки диво врятувало їхню пацієнтку. І те, що дівчина вижила й весь час була при тямі й розмовляла, — також унікальний випадок.

Нині життю Ірини нічого не загрожує. Вона відновлюється і мріє якнайшвидше повернутися до навчання в університеті.

Лідія ЛІСОВА.

► ПОЛТАВА:

Коса третьокласниці допоможе «косити» ворогів

У Кременчуці учениця місцевої гімназії № 8 Злата Бахмутенко вирішила допомогти захисникам України, як то кажуть, по-дорослому.

Вона обрізала своє довге волосся і продала його, щоб підтримати наших воїнів. А виручені за нього три з половиною тисячі гривень батьки Злати перерахували у фонд «Повернись живим».

Тож можна сказати з певністю: коса дівчинки допоможе «косити» рашистів, які вбивають українських дітей... У гімназії повідомили, що її колектив пишається своєю ученицею й водночас дякує батькам за виховання доньки.

Зазначимо також, що Злата Бахмутенко фактично продовжила традицію, започатковану землячками-ровесницями ще минулого року. Тоді, невдовзі після повномасштабного вторгнення російських окупантів на територію нашої держави, зрізали коси й у так само поповнили скарбничку допомоги нашому війську дев'ятирічні мешканки Кременчука Єва Сивак і Ангеліна Міщенко.

Василь НЕЇЖМАК.

► КИЇВ:

У його творах переплелися традиції й авангард

На території Софії Київської в Будинку митрополита відкрито виставку робіт Василя Кричевського. Присвятили їй 150-річчю від дня народження видатного митця.

Виставка невелика й охоплює незначний період творчості митця — кінець 1920-х — першу половину 1930-х років. Це той період, коли діяльність майстра була тісно пов'язана із Софією Київською. Показово, що саме в Митрополічному будинку, коли тут розміщувався Український архітектурний

інститут, він викладав архітектурне малювання. Тому було дуже символічно організувати тут виставку, кажуть працівники музею.

Варто зазначити, що Василь Кричевський творив в архітектурі та малюванні, був новатором українського мистецтва книги, першим художником українського кіно, а в період Української Народної Республіки розробив дизайн національного герба України, печаток, паперових грошей та марок УНР, він досконало знав світове мистецтво

й українську народну творчість і був її збирачем. Василь Кричевський був прекрасним педагогом, проте сам усе своє життя навчався. Він фактично став фундатором нового національного стилю в архітектурі — українського архітектурного модерну.

І хоч багато робіт Василя Кричевського загубилися під час буремних років становлення Української Народної Республіки та під час Другої світової війни, у сховищах вітчизняних музеїв зберігається чимало із творчої спадщини митця. Тож нові виставки обов'язково будуть, а поки що запрошує Софія.

Марина КРИВДА.

► КРОПИВНИЦЬКИЙ:

Тут весело і гамірно, а головне — безпечно

Дитяча точка «СПІЛЬНО» від ЮНІСЕФ почала діяти в Онуфріївській центральній публічній бібліотеці на Кіровоградщині.

Під час відкриття центру маленькі відвідувачі взяли участь у колективному майстер-класі «Де пташки водяться, там щастя ро-

диться» та інтерактивній програмі, організованій артистами обласного театру ляльок, виготовляли іграшки та обереги і традиційно отримали подарунки від ЮНІСЕФ. Допомогли малечі представники Дитячого фонду ООН та Благодійного фонду «Безпечне майбутнє», селищний голова Онуфріївської громади Віталій Береза.

Дитяча точка «СПІЛЬНО» в Онуфріївці — це місце безпеки, розвитку, активного дозвілля та навчання, стверджують самі онуфріївці. Тут весело і гамірно, а головне — безпечно та корисно. Для дітей тут організовують майстер-класи та творчі заняття.

Петро МЕЛЬНИК.
Фото Кіровоградської ОВА.

► ЖИТОМИР:

«Тридцятку» відзначили за стійкість

30-та окрема механізована бригада імені князя Костянтина Острозького, що базується у Звягелі, отримала відзнаку «За волю до перемоги і стійкість».

Як повідомила прес-служба об'єднання на своїй сторінці у Фейсбуці, у День піхоти командувач Сухопутних військ ЗСУ генерал-полковник Олександр Сирський відвідав 30-ту ОМБр, підрозділи якої нині воюють на Бахмутському напрямку. Він наголосив, що вони виконують величезну

роль у захисті країни, та нагородив бригаду відзнакою «За волю до перемоги і стійкість», виявлену у боях проти російського агресора». Її прийняв командир 30-ї ОМБр полковник Володимир Сіленко.

Привітавши воїнів з професійним святом, Олександр Сирський та-

кож вручив найкращим відзнаки Мініборони та командування Сухопутних військ. Як наголосила прес-служба 30-ї ОМБр, багато учасників заходу одразу після церемонії вирушили на лінію фронту продовжувати виконувати бойові завдання.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.

Фото зі сторінки 30-ї ОМБр імені князя Костянтина Острозького у Фейсбуці.

► ОДЕСА:

За Геннадія Труханова внесли заставу

Депутат Одеської міської ради Дмитро Танцюра — товариш Геннадія Труханова у партії «Довіряй ділам» — вніс за нього заставу в розмірі 13,42 мільйона гривень.

— Це мої особисті задекларовані кошти, з яких сплачені податки. Гроші вже надійшли, я отримав листа від ВАКС, — одразу пояснив Танцюра. Після внесення застави Труханова мають звільнити із СІЗО.

Як раніше повідомляв «Голос України», 4 травня одеського міського голову Геннадія Труханова взяли

під варту ВАКС у залі суду у справі заводу «Країн». Альтернативою було визначено 13 мільйонів гривень застави.

Нагадаємо, НАБУ і САП підозрювали очільника Одеси і ще кількох місцевих чиновників у вилученні 185 млн грн з міського бюджету: будівлю заводу «Країн» для

міськради придбали за завищеною вартістю. Пізніше сума угоди зменшилася вдвічі.

У липні 2019 року Малиновський районний суд Одеси виправдав усіх фігурантів, зокрема, Геннадія Труханова. Однак Антикорупційна прокуратура подала апеляцію. А в лютому 2021-го ВАКС скасував виправдальний вирок Труханова.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Малеча знайшла родину

Миколаїв. Тут до дитячого будинку сімейного типу влаштували трьох дітей, які залишилися без догляду батьків.

Як повідомили в службі у справах дітей міської ради, мама залишила власних чотирьох дітлахів на чужу людину та «пішла погуляти». Три сестрички та маленький братик — всі від різних батьків. Лише в одній дитині є офіційний тато, він і забрав дівчинку до себе.

На щастя, один з дитячих будинків сімейного типу міста Миколаєва взяв у свою дружну родину всіх трьох. Найменшому — лише рік та чотири місяці. Служба у справах дітей дякує родині за небайдужість. «Радіємо, що і в цьому випадку вдалося уникнути додаткового психологічного травмування диток у разі поміщення у будинок дитини та ЦСПРД, дітки були б розлучені через різницю у віці», — йдеться в повідомленні служби.

Олена ІВАШКО.

Завдяки оборонцям-франківцям

Івано-Франківськ. Місто відзначило 361-шу річницю присвоєння Магдебурзького

права. Заходи 6—7 травня відбулися під гаслом допомоги ЗСУ. Під час урочистостей молилися за воїнів та віддали шану загиблим бійцям разом з народною депутаткою Оксаною Савчук, керівництвом обласної влади та гостями міста.

Цікавих локацій було чимало. Це й перформанс «Крізь віки», і Третій Всеукраїнський фестиваль хорошої музики «Катедральні дзвони», і показ фільму «Щедрик». А ще — знакова постановка «Нація» Національного драматичного театру імені Івана Франка в палаці Потоцьких, зустріч з письменником Мирославом

Дочинцем, конкурси і майстер-класи, дитячий велопробіг та вистава «Планета радості».

Людмила СТРАЖНИК.

Виховують повагу до природи

Луцьк. Жителі громади, яка об'єднує обласний центр з 35 довколишніми населеними пунктами, під час екологічного «Весна надії» прибирали прибережні зони річок Стир і Сапалаївка, парки та сквери Луцька, ботанічний сад тощо.

«Головне — навести лад на територіях, не охоплених поточним прибиранням, — розповіла начальниця відділу екології міської ради Оксана Лисак. — Адже немає потреби прибирати в Центральному парку культури чи в парку 900-річчя Луцька. Там це роблять комунальники, а відпочивальники усвідомлюють, що треба жити в чистому довкіллі».

Активну участь в акції взяли молодіжні, громадські та спортивні організації, працівники підприємств, міськради, депутати. У п'яти сільських старостинських округах прибрали переважно території шкіл, садочків, амбулаторій, бібліотек.

Микола ЯКИМЕНКО.

► ЦИФРА

3 млрд 304 млн грн податків та платежів упродовж чотирьох місяців 2023 року спрямовано до місцевих бюджетів Рівненщини. Це на 920 млн грн перевищило показники січня-квітня 2022 року, поінформували в ГУ ДПС області.

Почалася нова епоха британської монархії

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У день коронації приблизно о 12.00 за Києвом королівське подружжя розпочало свій шлях до Вестмінстерського абатства у спеціальній кареті. А приблизно о 13.00 Король Чарльз III виголосив коронаційну присягу і підтвердив, що захищатиме закон та англійську церкву під час свого правління. Він також склав другу присягу — клятву про приєднання до престолу, в якій сказано, що він «вірний протестант».

Після клятв відбулося помазання та вручення Чарльзу III регалій. Після цього процесія вирушила до Букінгемського палацу. Кульмінацією церемонії став вихід Короля з члена-

ми королівської родини на знаменитий балкон Букінгемського палацу (на знімку).

ВВС повідомило, що Чарльз III сів на коронаційному кріслі, виготовленому в 1300 році. Йому вручили спеціальне вбрання з тканини золотого кольору, надягли корону і передали решту регалій, у тому числі меч — щоб чинити правосуддя.

Бути присутніми на церемонії запросили майже 2200 осіб. Телевізійну трансляцію коронації переглянули понад 20 мільйонів людей, що зробило її найбільшою за кількістю переглядів трансляцією 2023 року, повідомляє **Independent**.

Фото зі сторінки у Twitterі The Royal Family.

Під якими прапорами вшановувати переможців — вирішив... берлінський суд

Берлінська поліція другий рік поспіль забороняє використання російської та радянської символіки біля радянських військових меморіалів на День Визволення, 8 травня, і на День Перемоги, 9 травня.

Під заборону потрапили російський та радянський державні прапори, знамено Перемоги, георгіївська стрічка, радянські ордени, виконання радянських воєнних пісень. Утім, заборона не поширювалася на дипломатів і ветеранів Другої світової війни.

Торік у цьому переліку була також українська символіка. Правоохоронні органи німецької столиці в своїй директиві пояснювали це рішення бажанням запобігти використанню пам'ятних заходів, приурочених до закінчення Другої світової війни в Європі, з метою пропаганди. А також бажанням забезпечити гідне вшанування пам'яті воїнів, котрі загинули в 1945 році під час визволення Берліна від нацистів.

Ішлося про заборону використання російськи та українські прапори, виконання військових маршів і воєнних пісень на території радянських меморіалів у Трептові, Тіргартені, Шьонгольцер Гайде 8 та 9 травня. Крім того, було заборонено «висловлювати гасла, котрі в нинішній ситуації пасують для схвалення чи уславлення війни в Україні».

Ухвалення рішення про це посягнув також Сенат Берліна: «Заборона запроваджена для того, щоб пам'ять про Другу

світову війну не була затьмарена конфліктами у зв'язку з нинішньою війною в Україні».

Але минулої п'ятниці місцевий адміністративний суд, за позовом української громадської організації «Віче», скасував заборону на використання української символіки, зокрема, державних прапорів України. Суд постановив, що українські прапори можна вивішувати на трьох радянських меморіалах 8 і 9 травня на знак пам'яті про події 78-річної давності. Заборона російської та радянської символіки залишається чинною.

Як повідомило видання Tagesspiegel, берлінська поліція пояснила в суботу ввечері, що суд «по-іншому оцінив ризики і дозволив демонстрацію українських прапорів і банерів, а також українські марші та воєнні пісні у вказаних місцях. І ми не оскаржуватимемо це рішення».

Також адвокат Патрик Гайнеманн, котрий звернувся з позовом в адміністративний суд від імені української громадської організації «Віче» проти заборони на українську символіку, в інтерв'ю газети Tagesspiegel повідомив: «Адміністративний суд підтвердив нашу юридичну думку про те, що заборона на українські прапори — вочевидь незаконна. Він зазначив, що будь-яка людина, котра реалізує своє фундаментальне право підтримки української нації і її історичних жертв у розгорні націонал-соціалізму, не становить загрози громадській безпеці».

Тим часом громадянам Німеччини, котрі вже мають усталену думку про події 78-річної давності, доведеться знову зануритися в історію, аби зрозуміти, хто й під якими прапорами та гаслами, не кажучи про марші й пісні, визволяв їх від нацизму.

Тим часом Посольство України у ФРН оприлюднило заяву, що воно запускає у Берліні новий формат відзначення Дня пам'яті та примирення 8 травня, а також «віддання шанів всім жертвам Другої світової війни».

«Ми не будемо покладати квіти до місць, котрі ретранслюють сталінську та російську пропаганду на зразок: «За Родину», «За Сталіна», «Великая Отечественная», «1941—1945», — ідеться в заяві дипломатичної місії України. — російська федерація намагається присвоїти перемогу над нацизмом та маніпулювати цим у сучасному світі. Ми наголошуємо, що жодна країна не має монополії на перемогу над нацизмом. Перемога — це результат титанічних зусиль десятків держав і сотень народів, — зазначається у заяві. — Сьогодні наша країна захищає Європу і перемагає новий «нацизм», так званий рашизм. І в цій війні ФРН є нашим союзником. Україна чітко визначила своє місце в Європі та світовій історії, і це схвально сприйняли наші друзі та партнери», — наголошується на сайті посольства.

Цього року вперше представники дипломатичної місії не поклали вінки та квіти до

радянських меморіалів у столиці 8 травня. Замість цього посол Олексій MAKEEV разом із держміністром МЗС ФРН Тобіасом Лінднером та обербургмістром Берліна Каєм Вегнером принесли квіти до головного німецького меморіалу пам'яті жертв війни та тиранії у Німеччині Нойе Вахе.

Після того посол побував у будівлі Рейхстагу, де для нього було організовано спільний підхід з депутатами Бундестагу від кількох фракцій до історичних «графіті», залишених українськими бійцями та офіцерами Радянської армії у травні 1945 року. А ввечері Олексій MAKEEV разом зі співробітниками дипломатичної місії приєднався до ходи на знак пам'яті про українських жертв Другої світової війни, організованої українськими громадянськими об'єднаннями Берліна.

Тим часом російська сторона звернулася до Вищого адміністративного суду Берліна з позовом про скасування заборони російських і радянських прапорів, іншої символіки під час пам'ятних заходів 8 та 9 травня.

За даними берлінської поліції, яка заборонила використання символіки, адміністративний суд частково скасував заборону, але лише під час ходи «Безсмертний полк» 9 травня на вулиці імені 17 червня. Поліція звернулася зі скаргами на що ухвалу до Вищого адміністративного суду, рішення якого на час підготовки матеріалу до друку не було оприлюднене.

Наталія ПИСАНСЬКА.

Берлін.

Євробачення з українським серцем

Сьогодні в Ліверпулі відбудеться перший півфінал пісенного конкурсу «Євробачення». Ця найбільша музична подія Європи мала би відбуватися в Україні, адже торік конкурс виграв гурт Kalush Orchestra з композицією «Стефанія». Через війну проведення «Євробачення» перенесли до Великої Британії, утім, організатори акцентують на тому, що конкурс відбувається «з Україною в серці». Справді, на вулицях Ліверпула ще на початку травня з'явилася чимало інсталяцій, присвячених нашій країні. Ми вже писали про соловейків, які заповнили місто, а днями платформа Ukraine.ua відкрила інтерактивний простір про Україну.

Фотозона у формі серця (на знімку) представляє символ України на цьогорічному Євробаченні — пісню #HeartOfSteel гурту TVORCHI.

Ілюстрація всередині серця виконана у стилі української витинанки — унікального виду народного мистецтва, який у цьому випадку розповідає найважливіші історії України воєнного часу. Символи синього кольору говорять про мирну Україну, її красу та культуру, а жовті елементи — воєнні. Ілюстрації нагадують іноземній аудиторії, що рф продов-

жує війну проти України, та пояснюють, за що борються українці. Слово «свобода» (freedom) — у самому центрі серця є нагадуванням про те, що боротьба за найважливішу цінність для всіх українців та світу триває.

Усім відвідувачам фотозони пропонується відкрити свої серця для України та подивитися на витинанку через червоний фільтр. Використовуючи його, бачиш, як усі символи війни — ракети, дрони та зброя — зникають, і перед нами постає мирна Україна з її

неймовірною красою та багатою культурою.

Ця фотозона відкриває Містечко Євробачення — офіційну фан-зону конкурсу. На

її відкритті днями виступив Kalush Orchestra.

Фото

Олени Шавловської, надано МЗС України.

ПЛАНЕТА

Історія одного

ВОЄННОГО ЗЛОЧИНЦЯ

6 травня у рф, під Нижнім Новгородом, підірвали автомобіль захара прилепіна, одного з найодіозніших українофобів, письменника, політика, пропагандиста і терориста, який хвалиться вбивствами українців. Охоронець загинув, прилепін тяжко поранений, у нього — переломи ніг і численні травми.

З 2014-го він підтримував агрессию росії проти України. Був радником александра захарченка, створив батальйон, у якому займав посаду політрука.

«Я командував бойовим підрозділом, який убивав людей у великій кількості. Жоден з донецьких батальйонів за показниками не міг зрівнятися з моїм батальйоном. Все, що ми робили, це повне свавілля... Я людина, яка була на трьох війнах, звісно, я вбивав людей. Нічого я при цьому не відчував, це така робота, як будь-яка інша», — це витяги з інтерв'ю прилепіна російським ЗМІ.

На початку 2023-го майор прилепін підписав контракт з путінською жандармерією — розгвардією і став заступником командира батальйону «оплот». З прилепіна путінська адміністрація, за повідомленням російських опозиційних ЗМІ, намагалася зліпити об'єднання російських ультраправих сил. Він був членом партії «інша росія» едуарда лімонова. У 2019-му створив свою політичну силу «за правду». Згодом об'єднався з партіями «патріоти росії» та «справедлива росія». Після початку війни створив групу «сексотів», які розслідували «антисоюзні дії» у культурному середовищі.

Утім, фірмера ультраправих сил з прилепіна зліпити не вдалося. «захар прилепін — це шахрай, який не брав участі в бойових діях. Він не воював, а просто піарився. В основному всі його бойові дії проходили в донецьких ресторанах», — говорив терорист ігор стрелков (гіркін), «колишній міністр оборони днр», теж один із кандидатів на роль фірмера ультраправих сил.

Відповідальність за вибух взяли «Національна республіканська армія» та партизанський рух «Атеш». російський слідчий комітет заявив про український слід і звинуватив у теракті колишнього бойовика «днр» 29-річного олександра пермякова, уродженця Дружківки Донецької області, громадянина рф. «Суперагент українських спецслужб» у 2014—2015 роках воював на боці «днр». В Україні його судили за статтею 187, частина 2 КК — за розбій, скоєний групою осіб. Разом із сестрою виховувався в інтернаті для сиріт. Останнім часом жив у москві, а згодом — в Нижегородській області.

Історія зінання александра пермякова у «терористичному акті» досить дивна і не до кінця зрозуміла. Його затримали за десять кілометрів від місця вибуху, де було закладено дві міни. Поліцейські побачили підозрілу людину, яка виходила з лісу. Пермяков пояснив їм, що ловив на озері куріпок. Але в місцевості, де затримали пермякова, куріпки не водяться, і він не скидався на мисливця. Слідчий комітет одразу розповсюдив відео із зінаннями пермякова.

Уся ця історія видається дуже дивною. Пермяков ніби готував замах на прилепіна з 2022-го, і за цей час не зміг вигадати легенду на випадок затримання, а відразу зіннався, іронізує російське «Агентство».

Не менш дивний вигляд має історія життя самого захара прилепіна, який навіть брав участь у форумах видавців у Львові і читав українцям лекції про російську літературу. Навіщо і хто займався розкруткою його іміджу, яку роль він мав відіграти? Запитань більше ніж відповідей.

Богдан КУШНІР.

У день вшанування великомученика Юрія Переможця митрополит Луцький і Волинський Михаїл очолив Божественну літургію в однойменному храмі, що в Луцьку. Владика освятив прапори — Державний, єпархії та Волинського прикордонного загону. Їх урочисто підняли під виконання Державного Гімну, *інформує наш власкор Микола Якименко*

Вітчизняній митниці потрібні ширші повноваження в правоохоронній діяльності

Кожна жінка, як весна, — прекрасна і неповторна. Вона дарує тепло і затишок родинній оселі, оберігає рідних від неспокою і тривоги, несе ніжність та любов дітям. А яка жінка-митник у житті?

Найкрасивіший приклад такого унікального поєднання уособлює Лілія ДОРОФЕЄВА (на знімку) — чарівна жінка, доктор юридичних наук, яка користується високим авторитетом. Її девіз — толерантність, тактовність, справедливість.

Насправді Лілія Дорофєєва пройшла непростий шлях становлення фахівця в галузі митної справи. В неї за плечима — безцінний досвід роботи в напрямі боротьби з контрабандою та митними порушеннями, високий рівень правових знань. За свою професійну майстерність неодноразово відзначена різними високими нагородами, серед яких: нагрудні знаки «Почесний митник України», «За сумлінну службу в митних органах», медаль «Ветеран служби». Також була визнана лауреатом III Всеукраїнського конкурсу за краще професійне досягнення у номінації «Юрист — працівник митних органів».

Нині «Максимівна», як її з теплотою називають колеги, — радник митної служби I рангу, очолює юридичне управління Закарпатської митниці, за сумісництвом — професор кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права Ужгородського національного університету.

— Скільки років у митній системі? Як потрапили в митницю, з чого починали, на яких ділянках працювали?

— Моя «митна» біографія розпочалася у 1991 році, коли чоловіка за розподілом направили служити в Чоп. Тоді юридична освіта, яку я здобула в Харківському юридичному інституті, була неабияким пріоритетом, що дозволило безперешкодно вступити на службу в Чопську митницю.

Перше робоче місце — інспектор митного поста «Тиса». Через два роки запропонували очолити кінологічний, а згодом — оперативно-аналітичний відділ у службі боротьби з контрабандою, який тоді займався виявленням ознак контрабандного переміщення товарів та вилучених із легального обігу речовин, взаємодіяв з аналогічними підрозділами митних органів суміжних європейських країн і держав, що стали незалежними після розпаду соціалізму.

Наприкінці 1990-х у митницях утворились юридичні служби. Тож мене зацікавив цей новий напрям роботи. І ось уже декілька десятків років займаюся правовим забезпеченням діяльності митних органів.

— Які цікаві моменти запам'яталися, чого навчили, який досвід згодився в подальшій роботі?

— Пам'ятаю мій перший протокол... Тоді, на початку 1990-х, іноземці масово «захоплювалися» вивезенням за кордон ювелірних виробів. Оглядаючи туристичний автобус, звернула увагу на передню панель, де на найвиднішому місці знаходився декоративний органайзер для ручок, візиток та інших дрібниць. Водій помітив зацікавленість і спробував переключити мою увагу на салон. І була тому проста причина — під кольоровими фломастерами він замаскував цілу в'язанку золотих пернів.

Потім були не менш вагомими результати кінологічних команд митниці з припинення незаконного переміщення наркотичних речовин. А також ефективна міжнародна взаємодія з іноземними партнерами з протидії контрабанді підакцизних товарів, стосовно яких порушені кримінальні справи зі значною вартістю вилучених предметів, які намагались у незаконний спосіб перемістити через митний кордон України.

З досвіду: предмети правопорушення нечасто виявляються випадково. Як правило, це стає

наслідком копійчої роботи інспектора-пошукувача, вміння аналізувати ситуацію та концентрувати увагу на дрібницях, його аналітичних та комунікативних здібностей. Ці вміння та навички важливі не лише для тих, хто безпосередньо здійснює митний контроль та оформлення на кордоні. Вони допомагають опанувати будь-який напрям роботи.

— Крім основної роботи в митниці, викладаєте у виші... Що спонукало до наукової діяльності?

— Так, багато років на юридичному факультеті Ужгородського національного університету викладаю митне право та ще ряд споріднених дисциплін.

Спілкування зі студентами стимулює до поглиблення власних знань, не дозволяє зупинитись на досягнутому. Та, власне, й митне право — відносно молода і надзвичайно динамічна, комплексна сфера. Вона потребує сучасних досліджень для вдосконалення нормативно-правового забезпечення та організації діяльності митних органів України. Поряд із цим наука здатна прискорити процеси імплементації міжнародних стандартів митної діяльності в роботу національної митниці. Власне, зацікавленість у таких позитивних змінах спонукала мене до пошуку ефективних шляхів формування в Україні нової митниці.

— Нині ви — університетський професор. І це, звичайно, додає неабиякого іміджу не лише

вишу, де викладаєте, а й студентам — ґрунтовні теоретичні та практичні знання. Розкажіть про свої наукові роботи, яку тематику обрали, де захищали докторську дисертацію...

— Мої наукові дослідження завжди були пов'язані з практичною діяльністю митних органів. У 2006 році захистила кандидатську дисертацію на тему: «Дізнання в митних органах» в Харківській юридичній академії імені Ярослава Мудрого. У 2019-му — дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему: «Адміністративно-правове регулювання організації та діяльності митних органів в контексті євроінтеграційного вибору України».

Це наукове дослідження проводилось в Інституті держави і права ім. В. М. Корецького, а захист — в УжНУ.

— Ви були і є наставником багатьох митників... Хто з учнів найбільш запам'ятався і чим?

— Кожен етап становлення української митниці залучав до служби нові кадри. Якщо на початку 1990-х далеко не всі працівники мали вищу освіту, то через 10 років майже весь персонал отримав дипломи спеціалістів, а дехто — з кількох напрямків. Найбільш підготовленими були випускники Академії митної служби України, які поповнювали за направленнями лави митників з початку 2000-х років.

Як на мене, то працювати з молоддю завжди цікаво, бо разом з нею вдосконалюєшся і ти. Спілкуючись, отримуєш щире задоволення від спостереження того, як «дорослішає» та «вдосконалюється» особистість.

Звісно, приємно, коли співробітники мого підрозділу досягають кар'єрних висот і з інспекторського складу стають навіть керівниками митниці.

— Як досвідчений митник, фаховий управлінець, доктор юридичних наук яку б свою концепцію реформування митної служби запропонували, аби це були дієві інструменти не лише для забезпе-

кож — розвиток сучасної технологічної інфраструктури пунктів пропуску.

Але найголовніше — продовження якісного кадрового реформування, яке включає високий рівень знань і професіоналізм, особисті переконання, навички і вміння, здібності, здатність до самовиховання і самовдосконалення, світогляд, правову культуру, коли інтелектуальний рівень пов'язується з високорозвинутою моральною і етичною культурою.

Упевнена: вітчизняній митниці необхідні ширші повноваження в правоохоронній діяльності, зокрема і на здійснення оперативно-розшукових заходів. Наявність таких повноважень у наших колег суміжних митниць Словаччини, Румунії, Угорщини наочно демонструє їхню ефективну роботу з виявлення та припинення фактів незаконного переміщення товарів та предметів контрабанди через митний кордон.

— Нині ви ще й голова відділення Співки ветеранів...

— Ужгородське відділення Співки ветеранів митної служби України створене ще в 2005 році і сьогодні об'єднує майже сотню митників: і тих, хто працює, і тих, хто вийшов на заслужений відпочинок. З 2014-го очолила цей осередок. Колеги, які віддали багато років служби в митниці, й зараз активно спілкуються з молоддю та передають свій неоціненний досвід для збереження надбань служби. Також громадська організація підтримує ветеранів і надає їм різну допомогу.

— При такому насиченому щоденному темпі життя, а особливо — у воєнний час, важко говорити про відпочинок... Та все ж, чим захоплюєтеся у вільний від роботи час, як проводите з сім'єю вихідні?

— Повертаючись до родини, намагаюся залишити робочі питання в офісі. Так, вільного часу в мене обмаль, тому хочеться використати його максимально раціонально. Цікавлять гарні книги, люблю театр, та найбільше задоволення отримую від сімейного відпочинку на природі.

Розмовляла
Вікторія СЕНГЕТОВСЬКА.
Фото авторки.

чення надходжень до бюджету та часту економічних інтересів?

— Останнім часом митні органи та їх службовці отримують багато критики як з боку уряду, так і з боку пересічних громадян та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Очікування і запит суспільства до реформування митної служби сьогодні є надзвичайно високими.

На перші плани виходять: необхідність технічно-ресурсного забезпечення Держмитслужби, яке спрямовується на зменшення корупційних ризиків та стороннього втручання шляхом впровадження ІТ-систем нового типу з мінімізацією впливу людського фактору. Та-

Додали до бюджету краю

Первомайська окружна прокуратура забезпечила виконання судових рішень про стягнення із суб'єктів підприємницької діяльності до бюджету Арбузинської територіальної громади майже 400 тисяч гривень.

Так, у квітні цього року органи державної виконавчої служби в області стягнули заборгованість за договорами оренди земельних ділянок для комерційного використання комунальної власності в межах селища Кавуни та смт Арбузинка. Вони діяли згідно з рішеннями суду за позовами окружної прокуратури в інтересах держави в особі Арбузинської селищної ради до суб'єктів підприємницької діяльності.

Встановлено, що суб'єкти господарювання тривалий час користувалися земельними ділянками комунальної власності, не сплачуючи при цьому орендну плату. Наразі недоотриманий Арбузинською селищною радою дохід перераховано до бюджету.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Збільшити дохідну частину бюджету, стимулюючи діловий та інвестиційний клімат

За пропозиціями Українсько-го союзу промисловців і підприємців (УСПП), бізнесу в цілому вже в травні можуть бути остаточно ухвалені два важливі нормативні документи, що стосуються відновлення України від наслідків війни та розвитку її економіки.

Йдеться про рішення РНБОУ та Рекомендації парламентського Комітету з питань економічного розвитку.

Про це йшлося під час розширеного засідання Антикризисного штабу стійкості економіки в умовах війни, правління УСПП за участю представників Верховної Ради України, уряду, НБУ, НАНУ, структурованих об'єднань та організацій промисловців, підприємців, роботодавців, профспілок.

«Нині ми формуємо умови для консолідації дій гілок влади та громадянського суспільства в напрямі стимулювання самозайнятості, переробки, розв'язання проблем ключових галузей — гірничо-металургійного комплексу, аграрного сектору тощо. На жаль, триває блокування агресором зернового коридору морем, а також є труднощі з транзитом АПК територією ЄС. Єврокомісія вже ухвалила відповідне рішення про зняття блокування транзиту українського зерна, олії тощо, проте воно буде замінено безпрецедентною забороною ЄС на імпорт пшениці, кукурудзи, ріпаку, соянишки до низки країн Євросоюзу. Україна має зробити висновки та інвестувати в переробку, бо критична залежність від торгівлі сировиною, як бачимо, грає не на нашу користь», — повідомив президент УСПП, голова Антикризисного штабу Анатолій Кінах.

Учасники засідання наголосили на тому, що витрати на оборону, боротьбу з агресором за минулий рік становили 34% ВВП України, що вдесятеро перевищує показник 2021 року. Це необхідні витрати, тому

єдиним виходом є збільшення дохідної частини бюджету. Це можна і потрібно робити не через підвищення податків чи тарифів, а навпаки — стимулюючи діловий та інвестиційний клімат.

Структура бюджету цього року загострює проблематику наявності ресурсів: майже 50% його відсотків — це кредити, позики, гранти.

«У цьому контексті принципове значення має довіра міжнародних партнерів до України. Тому зловживання допомогою, корупція — все це в умовах воєнного стану є злочинними діями», — зазначив Анатолій Кінах.

При цьому не менш важливим є припинення зволікання в прийнятті і реалізації рішень щодо розвитку національної економіки, відбудови зруйнованої інфраструктури та державної підтримки найбільш постраждалих галузей промисловості.

Президент УСПП повідомив, що діловий союз, експерти, Антикризисний штаб налагодив доволі ефективний діалог у цьому напрямі з Верховною Радою України, Радою національної безпеки і оборони України.

Завершено підготовку проекту рішення РНБОУ, до якого включено чимало пропозицій УСПП — «Стійкість національної економіки в умовах воєнного стану».

«Рішення вже на розгляді в Президента, має бути затверджено відповідним указом. Після цього Антикризисний штаб опікуватиметься моніторингом і контролем виконання зазначених у ньому завдань. Дуже важливо, що в ньому враховані більшість наших пропозицій — від порятунку ГМК, розвитку переробки в АПК до релокації підприємств, тарифної політики, створення цільових галузевих програм для промисловості тощо», — підкреслив Анатолій Кінах.

Лідер ділової спільноти подякував колегам з українського парламенту за постійну участь у роботі Антикризисного штабу, а також проведення спільних з УСПП, іншими структурованими об'єднаннями бізнесу, експертами комітетських слухань щодо реалізації Плану відновлення України.

«Маємо надію, що оформлені за результатами слухань рекомендації комітету будуть розглянуті в першій половині травня. Відтак ми матимемо нормативний пакет документів, який потрібно буде втілювати в життя без зволікань», — зазначив голова Антикризисного штабу.

Учасники засідання розглянули також питання бронювання фахівців та службових відряджень, які досі дуже турбують бізнес-спільноту України.

На основі отриманих на запит УСПП відповідей від підприємств узагальнено пропозиції щодо оптимізації процесу бронювання на адресу Прем'єр-міністра України.

У відповідь на подані Українським союзом промис-

ловців і підприємців, Антикризисним штабом стійкості економіки в умовах війни пропозиції уряд удосконалив процедуру бронювання військовозобов'язаних, визначивши чіткі терміни етапів процедури.

Відповідна постанова буде опублікована незабаром.

«Ми в постійному діалозі з урядом, Генштабом та тримаємо це питання на контролі», — запевнив Анатолій Кінах.

Антикримінальний штаб, УСПП очікують прийняття згаданого рішення РНБОУ та затвердження рекомендацій комітету, щоб вийти на більшу конкретику та системність у взаємодії з гілками влади — із посиленням персональної відповідальності.

До слова, у проекті рішення РНБОУ враховано неодноразово посилення координації дій Кабміну та Національного банку. Обидва органи за останній рік показували різницю в оцінці стану економіки, прогнозів щодо інфляції і зростання ВВП, а також не узгоджували свої дії в ключових питаннях.

Вл. інф.

Переселенців забезпечили генераторами

Гуманітарний штаб Хмельницької ОВА отримав 30 генераторів для колективних центрів проживання внутрішньо переміщених осіб у громадах області. Цю допомогу надала Міжнародна організація з міграції завдяки проекту «Вода, санітарія, гігієна». Він допомагає центрам, що дають прихисток внутрішньо переміщеним особам та підприємствам критичної інфраструктури.

Як розповів перший заступник начальника ОВА Сергій Тюрін, нові генератори направили у 18 територіальних громад та три заклади професійної освіти.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Зрадником виявився директор комунального підприємства

Узято під варту екс-директора одного з комунальних підприємств, який передавав окупантам дані про Збройні Сили України та правоохоронців Миколаївщини. Його судитимуть за державну зраду.

Слідством також встановлено, що він сприяв діяльності окупаційних військ РФ, які розташовувалися на території тимчасово окупованого Херсона, співпрацював із представниками спецслужб країни-агресора.

Зокрема, зрадник надавав списки загиблих військовослужбовців ЗС України, персональні дані та контактні номери мобільних телефонів співробітників правоохоронних органів України та військовослужбовців ЗСУ, інформацію щодо оборонних та фортифікаційних споруд у місті Миколаєві, в тому числі захисного озброєння Збройних Сил України (засобів маскування) — радіолокаційних кутових відбивачів для імітації, розміщених у місті. Пересуваючись містом, він знімав на телефон вказані об'єкти із зазначенням місця їх розташування та передавав окупантам. Крім того, чоловік перевозив у власному автомобілі гладкоствольний самозарядний пістолет, а також корпус наступальної осколкової ручної гранати РГД-5 промислового виготовлення військового призначення, що містить вибухову речовину — тротил.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

«Іх там нет»

Під такою назвою на Х Міжнародному фестивалі українського театру «Схід-Захід» у польському Кракові театр з Луганщини презентував виставу.

Робота Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру «Іх там нет» у постановці заслуженого артиста України, головного режисера Максима Булгакова стала однією з яскравих подій фестивалю. Музику до вистави створив композитор Євген Золотухін. Показ викликав бурхливі емоції глядачів та вразив усіх присутніх до театрального форуму. Фестиваль «Схід-Захід» — це щорічна культурна подія, яку з 2014 року у Кракові проводить Фондація «Масові видовища» у співпраці з Молодіжним центром ім. доктора Генрика Йордана. Девіз цього ювілейного заходу — «Мистецтво у вогні». Це наразі є найбільшим і одним із небагатьох майданчиків, що представляє мистецтво українського театру в Польщі та Європі.

Іван ТЕРЕЩЕНКО.

Кількість вакансій значно перевищує минулорічні показники

БАЛАНС ТИЖНЯ

Кабмін виділив регіонам та територіальним громадам додаткові 3,1 млрд грн.

Про це повідомив прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

«Це дотація місцевим бюджетам, яка посилить їхні спроможності», — наголосив посадовець.

Кошти надійдуть до 516 територіальних громад, а також до Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей.

Шмигаль зазначив, що це вже друга додаткова дотація регіонам, які найбільше постраждали від війни після того, як два місяці тому уряд виділив 10,2 млрд грн для 17 областей і 853 громад.

Тим часом платоспроможні банки в I кварталі 2023 року отримали 34 млрд грн чистого прибутку проти 152 млн грн збитку в I кварталі 2022 року. Головні чинники прибутковості сектору — зростання доходів

унаслідок поступового відновлення банківської діяльності та порівняно несуттєві обсяги доформування резервів.

Банки збільшили операційний дохід на 48% у річному вимірі. Чистий процентний дохід за I квартал у річному обчисленні збільшився на 41%. Попри значне збільшення процентних витрат унаслідок підвищення процентних ставок за депозитами процентні доходи зросли ще суттєвіше. Чистий комісійний дохід зріс на 20% порівняно з результатом I кварталу 2022 року. Обсяги банківських послуг відновлюються з поступовим відновленням економічної активності, у тому числі й після обстрілів енергетичної інфраструктури наприкінці минулого — на

початку поточного року.

Підвищенню прибутковості банків також сприяє позитивний результат операцій з купівлі-продажу валют, який у I кварталі був у 2,3 рази вищим у річному вимірі. Чистий операційний прибуток до відрахувань у резерви збільшився у I кварталі 2023-го в річному вимірі удвічі — до 45,9 млрд грн. Темпи відрахувань у резерви під збитки від активних операцій знизилися порівняно з показниками I кварталу попереднього року на 82%, зокрема, в резерви під кредити — на 90%.

Загалом від початку повномасштабного вторгнення банки сформували резерви під кредитні втрати на 108 млрд грн. Рентабельність капіталу сектору на I квітня 2023 року становила 58% порівняно з «-» 0,25% рік тому. Нарахований за квартал податок на прибуток перевищив

відповідний річний показник історично найприбутковішого 2021 року.

Станом на I квітня 2023 року лише п'ять банків з 65 платоспроможних установ були збитковими із сукупним збитком 40 млн грн, інформує пресслужба НБУ.

У квітні цього року кількість вакансій в Україні вп'ятеро перевищила показники минулого року. Цифра наближається до показників 2021 року.

Про це інформує система управління наймання (СУН) порталу Work.ua.

У квітні було зафіксовано 82 467 вакансій, що на 9% більше, ніж у березні, а у квітні минулого року — 16 046 вакансій.

«У квітні конкуренція претендентів на роботу практично досягла довоєнного рівня», — інформують аналітики.

Найбільшу кількість вакансій зафіксовано в Київській, Харківській,

Запорізькій, Дніпропетровській, Вінницькій областях, а найменшу — у Закарпатській, Чернівецькій, Тернопільській, Черкаській та Івано-Франківській областях.

Щодо зарплати в областях України, то вони такі. Середня зарплата в Україні становить 16 000 грн.

У Дніпропетровській області — 15 000 грн, Харківській — 15 000 грн, Одеській — 15 500 грн, Львівській — 16 000 грн, Київській області — 18 000 грн.

Висока середня оплата праці в Україні вважається в діапазоні від 25 000 до 52 500 грн.

Найвищу зарплату пропонують: 52 500 грн — медіабізнесу, 41 500 грн — водіям-міжнародникам, 30 000 грн — аристократам, бізнес-аналітикам, продюсерам, регіональним менеджерам, рихтувальникам, рієлторам, тоунувальникам.

Підсумовував Віктор БОНДАР.

СУСПІЛЬСТВО

На позиціях 57-ї

РЕПОРТАЖ ІЗ ПЕРЕДОВОЇ

Дорогою поблизу Бахмута час від часу проїжджають військові вантажні авто, бронетранспортери, танки. На горизонті димить, за горизонтом гримить, а в лісопосадках сховані гармати 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка.

Мене завжди вражало: коли ти приходиш до артилерії, то бачиш справжніх господарів, які наче працюють у себе вдома на обійсті. Маю на увазі не якийсь солдатфонський порядок на кшталт «есть, так точно». А просто ніби це звична для них домашня робота — чи картоплю посадити, чи паркан поставити. Та й дивно було б бачити дядьків від 30 до 60 років у затигнутих ремнях і з застібнутими гуд-

офіцери, молодші за своїх бійців.

Далекобійні самохідні артилерійські установки (САУ) сховані, з кущів стирчать лише дула. Є ціль, гармату заряджають, одночасний залп двома САУ... Ще раз... На цей момент стрільбу закінчено. Чоловіки задоволені своєю роботою, маскують стволи. Командир батареї САУ офіцер Максим закінчив Львівську академію сухопутних військ імені гетьмана

розповідає: «Коли в нас достатньо снарядів, працюємо по танках, по піхоті, що наступає. Не даємо спати ворогам ночами, працюємо по їхній лінії оборони. Наводимося за допомогою безпілотників, радіолокаційних станцій, які в нас уже давно. Їх надали закордонні партнери. Системи допомагають засікати вихід снаряда і розрахувати його траєкторію. Якщо говорити про результативність, то є кілька факторів, які ведуть до успіху. Один з них — це снаряди. Вони однакові, але з різних країн-виробників. Отже, і стріляють по-різному. До кожної партії потрібно пристосовуватися. А про точне враження цілей — то нас більше хвалять, ніж

зиками одностроях, як це колись показували в кіно. Війна — це зовсім не glamour і не стерильна штука. Сьогодні для них робота — захищати Україну. Цим вони змушені займатися замість того, щоб поратися на городі чи штукатурити і зварювати на будівництві. Зазвичай їхні командири — кадрові

Петра Сагайдачного у 2020 році. Одразу поїхав на війну, яка тоді називалася ООС, нині вже капітан. Родом з Новограда-Волинського Житомирської області, багато рідні — військовики: брат, дід, хрещений — офіцери, батько — не офіцер, але служить у війську, був миротворцем у Лівані, в Косово. Максим

картають. Інколи працюємо так, що, як кажуть, від ствола можна прикурювати. Ресурс ствола розрахований на 6 тисяч пострілів, але і це залежить від кількох факторів. Є повний заряд, є ні. Після того ствол треба чистити, обслуговувати затвор — тоді він працюватиме точніше і довше».

Дмитро, головний сержант батареї, каже, що гармату треба любити. Він служить шостий рік. Спочатку на мінометах 120-го калібру, потім перейшов на САУ — був заряджаючим, навідником, командиром гармати, а тепер — головний сержант. Брат теж зараз на війні.

В іншому місці, де ми побували, на горизонті, на тлі побитих дахів села, між водо-напірною баштою і золотими банями церкви, щось горіло в Часовому Яру, зеленіла трава на чудовій галявині і співали птахи.

Військовик у бінокль спостерігав за небом, працювала зенітна установка ЗУ-23, раптом десь з укриття в кущах із шиплячим звуком злетіла ракета. Пуск із зенітно-ракетного комплексу (ЗРК) «Стріла-10» здійснили бійці по ворожому безпілот-

проводяться пошукові роботи і визначається марка апарата. Якщо він у більш-менш нормальному стані, то передається спеціалістам для вивчення й аналізу. Наше завдання — прикривати бригаду від загроз з повітря в трьох ешелонах. Це захист артилерії, командних пунктів, артилерійських складів», — каже підполковник.

Він служить у бригаді з початку її створення. Після закінчення 2014 року першого скороченого випуску Харківського національного університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба (ХНУПС) одразу сюди й призначили. Спочатку в бригаді була тільки одна батарея, потім штат розширився. Андрій «Парикмахер» пройшов за 8 років всі посади — від командира взводу до командира дивізіону. Також за

дир взводу, каже, що у війську з 2015 року. Спочатку був навідником зенітної установки, потім пройшов тримісячні курси в ХНУПС, став офіцером, командиром взводу ЗРК «Стріла-10». Руслан розповідає, що перші результативні пуски їхніх ракет були ще на Херсонщині. Костянтин «Пірат», оператор «Стріли-10», додає, що локатори дають приблизний азимут цілі, оператор у візор веде її пошук, захоплення і пуск на знищення. Ну а справа механіка-водія Данила «Сталкера» — переміщення ЗРК у потрібне місце.

Командир зенітно-ракетного дивізіону Андрій «Парикмахер» каже: «Війну ми зустріли в лісах на Луганщині. А лісиста місцевість — не кращі умови для нашої роботи. Напрямки пусків мають бути чистими, віль-

нику. Його збиття потім підтвердили військовики з підрозділу РЕБ (радіоелектронної боротьби).

Командир зенітно-ракетного дивізіону 57-ї бригади підполковник Андрій з позивним «Парикмахер» розповідає: щойно стріляли по БПЛА противника на зразок «крило». «Є два типи безпілотників — «квадрокоптер» і «крило». Потім, після враження,

ці роки багато навчався на різних курсах — англійська мова, підвищення кваліфікації, сучасне ведення бойових дій. «Вважаю, що навчання було дуже корисним. А взагалі я з 14 років «у берцях». Спочатку Львівський військовий лицей, потім ХНУПС», — розповідає командир зенітно-ракетного дивізіону.

Руслан «Балтазар» — старший лейтенант, коман-

ними від перешкод. Тому в цих місцях нам працювати зручніше. Взагалі із ЗРК «Стріла-10», ще радянських ПЗРК «Ігла», французьких «Містралів», британських «Старстріків» за час відбиття російської агресії наш дивізіон провів кілька десятків пусків».

Олександр КЛИМЕНКО.

Фото автора.

«Победобесам» не до правди про війну і невідомих солдатів

Удаваний патріотизм люду, який після мітингу 9 травня скидає в урну «дідав на паличках», бо постіжні міфи підняли «100 грамів наркомовських», численні міфи довкола Другої світової — про героїзм тих, хто насправді не нюхав пороху або ж шов у бій, відчуваючи спиною дихання «заградотрядів»; міфи про те, що «ніхто не забутий, ніщо не забуто», а росія сама, без України й антигітлерівської коаліції, перемогла нацизм, а значить, і «може повторити» у Києві чи у Варшаві, породили просякнуту пропагандою практику, що отримала назву «победобесі».

Сповідникам квазірелігійного культу «победітелей» з його бравурними піснями і «всеобщи́м лікованієм насправді байдуже — їх не шокує, що під час війни загинули від 50 до 80 мільйонів людей, українців — понад 8: майже 3 мільйони воїнів і 5 мільйонів цивільних. Не болять їм долі мільйонів скалічених, невідомих, усупереч гаслу на транспарантах, забутих. Вони не хочуть знати правду і широким вшановувати всіх жертв нацистського рейху і сталінського режиму — в'язнів концтаборів, оstarбайтерів, дітей. Вони

піднімають на п'єдестал Сталіна, який разом із Гітлером розв'язав Другу світову, кидав у бій мільйони неозброєних і ненавчених і просувалися вперед по їхніх трупах, а після війни провів зачистку міст від покалічених фронтовиків, насильно відправляючи їх у віддалені спецінтернати. Бо ж «інваліди своїм виглядом паплюжать радянську дійсність...» За інформацією Наркомату соціального забезпечення УРСР, станом на 1 січня 1946 року з фронтів і госпіталів повернулося понад 400 тисяч інвалідів: 1-ї групи — 7399

осіб, 2-ї — 167110 і 3-ї — 226532. Їх поділили на дві групи — ті, що проживали в місті, отримували від держави 300 карбованців, а в селі — 250. І це тоді, коли роботи на базарі коштували 3000. У 1948-му сільським інвалідам взагалі перестали виплачувати пенсії. Учасникам війни, що перемогли нацизм, доводилося жебракувати. І вони ніяк не вписувалися в загальнодержавну кампанію з формування образу «щасливого народу - переможця». «Свято Дня Перемоги в Радянському Союзі було встановлено 8 травня 1945 року. Указом Президії Верховної Ради СРСР оголошено 9 травня днем всенародного торжества та вихідним. У 1945-му в цей день ніяких особливих урочистих заходів не відбулося. Парад Перемоги за наказом сталіна провели в Москві лише 24 червня. Жод-

них святкових парадів чи ходи ветеранів на красній площі не було й у наступні роки. У 1947-му статус цього дня взагалі змінили. Згідно з указом Президії Верховної Ради СРСР від 23 грудня 1947 року, День Перемоги став робочим днем, але залишився одним із державних свят. Поміж іншим, у тому-таки 1947 році радянська влада ухвалила рішення про скасування будь-яких виплат і пільг для ветеранів, які були удостоєні державних нагород. Від 1948-го до 1965 року 9 травня не було вихідним днем в СРСР, проте певні святкування відбувалися, — зазначають в Українському інституті національної пам'яті. — Вихідним День Перемоги знову став у 1965 році. Тоді ж провели і ювілейний Парад Перемоги до 20-ї річниці. Це був другий парад після закінчення

війни». Звісно, тих, хто заплотив за перемогу здоров'ям, на парад не запросили. Ще у 1946 році у всіх великих містах країни наряди міліції та органів держбезпеки асоціальних героїв війни (тих, хто був без ніг чи рук, називали «самоварами») затримували, вантажили в ешелони й відправляли на Соловки. Історики стверджують, що це було розпорядження сталіна, а наказ про зачистку видав «маршал перемоги» Жуков. Друга велика акція зі «звільнення міст» відбулася у 50-х. У лютому 1954 року міністр МВС Круглов надсилав Хрущову і Маленкову документ № 06778, в якому повідомляв: «Незважаючи на всі вжиті заходи, у великих містах та промислових центрах країни все ще продовжують існувати таке неприпустиме явище, як жебрацтво».

ПОЧАТОК НА 11-Й СТОР.

«Комунальник»

розвивається

Малолубашанська. Створене наприкінці минулого року КП «Комунальник» розвивається. «На старті сільська рада виділила йому кошти на ремонт, передала старий трактор. А вже сьогодні підприємство, яке забезпечує чистоту наших сіл, прийняло на роботу ще трьох підсобних робітників, придбало новий потужний трактор Farmer 10286», — каже малолубашанський сільський голова Світлана Ковальчук.

Перейшли на електронні квитки

Костопільська. З 1 травня у Костополі перейшли на повністю безготівковий розрахунок у громадському транспорті. Тільки за перший день перевезли 1414 пасажирів. Більшість людей послуговався е-квитками, але були й ті, хто оплачував проїзд іншим безготівковим способом. Не виникало конфліктних ситуацій чи нарікань у зв'язку із запровадженням е-квитка. На кожному маршруті працюють контролери, які можуть допомогти з оплатою. Про це повідомив заступник костопільського міського голови, депутат Рівненської обласної ради Юрій Кузнюк.

Сітки на фронт

Демидівська. Звідси відправили 12 маскувальних сіток для наших захисників за потребою. Виготовляють їх у Будинку культури в селищі Демидівка постійно, каже заступник демидівського селищного голови Анатолій Бондар.

Для тероборони

Дубровицька. Відповідно до міської «Програми сприяння обороні і захисту правопорядку на території Дубровицької міської ради на 2022—2025 роки» одному з підрозділів територіальної оборони ЗСУ від цієї громади передано квадрокоптери та інші прилади, необхідні для збереження життя наших захисників та ефективного виконання бойових завдань.

Поділилися продуктами

Гощанська. Звідси майже 25 тонн сільськогосподарської продукції відправили для мешканців Милівської та Новоолександрівської громад Херсонської області. Картопля, морква, буряки, капуста, консервація — це те, що просили люди, і те, що ми зібрали і відправили їм, каже гощанський селищний голова Микола Панчук.

Поліцейська станція у Користі

Корецька. У селі Користь відкрито другу поліцейську станцію цієї громади. Тут є все необхідне для роботи поліцейських офіцерів громади, аби громадяни відчували сервісну поліцейську службу та розуміли, що їх захищає у будь-якій ситуації, аргументували подію у Корецькій міській раді.

Добірку підготувала наш власкор у Рівненській області Олександра ЮРКОВА.

Створили Меморіал борців із нацизмом

ПАМ'ЯТЬ І ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ

У Вінниці перепоховали останки 106 військових — їх перенесли з центру міста на військове кладовище, де створили Меморіал борців із нацизмом.

«Вінниця стала першим містом, де виконали норму закону України про перенесення почесних поховань з публічного простору на кладовища», — зазначив заступник директора львівського меморіально-пошукового центру «Доля» Володимир Харчук. Його слова наводять сайт Вінницької міськради у повідомленні про завершення пошуково-ексгумаційних робіт на Європейській площі у середмісті обласного центру. Вони тривали впродовж квітня нинішнього року за участі фахівців Центру під керівництвом згаданого пана Харчука.

На території колишнього Меморіалу слави встановили 106 останків тіл, з яких четверта частина — це військові червоної армії, вони загинули в боях із гітлерівцями під час їх вигнання з Вінниці у березні 1944 року. Серед них — льотчик-штурмовик у званні майора Іван Могилячак, підполковник Наум Нікітін, імена ще 21 червоноармієць залишаються невідомі.

Тут також виявили поховання учасників вінницького антинацистського Руху опору Тараса Кузьміна, Павла Мельника, Лариси Радушної. Прах ще одного підпільника — Юрія Курія — передали рідним. Вони виявили бажання перепоховати його на Центральному міському кладовищі.

Решта із 106-ма останків належать радянським військовим, партійним і комсомольським діячам 1920-х років.

На місці перепоховання митрополит Вінницько-Барської єпархії ПЦУ Симеон за участі священників, представ-

ників громадськості, здійснив заупокійний молитовний ритуал (на знімку). «Пошуково-ексгумаційні роботи у середмісті і перепоховання виявлених останків стали останнім етапом у процесі деколонізації Європейської площі», — зазначив

директор Музею Вінницького Меморіалу слави Олександр Федоришен. — У травні минулого року на цій площі демонтували масивну скульптурну композицію «Три солдати». Вона відтворювала постаті будьонівця, червоноармієць і червоногвардієць. Її передали на зберігання до Історико-меморіального комплексу пам'яті жертв нацизму, що розташований на місці колишньої ставки Гітлера «Вєрвольф» і є філією обласного краєзнавчого музею».

За словами співрозмовника, одночасно тривали роботи зі створення Меморіалу борців із нацизмом на військовому кладовищі на виїзді з міста. Туди перевезли з Європейської площі гранітні плити із прізвищами вінничан,

які не повернулися з фронтів Другої світової. Таких плит налічується 298. На них значиться 6500 прізвищ. Їх закріпили на спеціальних виготовлених п'єдесталах. Територія Меморіалу впорядкована, тут

прокладено пішохідні доріжки, вимощені з екологічної плитки, встановлено освітлення, висаджено квіти і дерева. Роботи профінансували з бюджету міської громади.

«Тепер у нас є зона пам'яті з українським контекстом Другої світової війни, — каже головний архітектор міста Євген Совінський. — Меморіал із залишками радянської ідеології, але із достойним вшануванням загиблих земляків. Ще раз нагадаю, він розташований на найбільшому військовому кладовищі, де знайшли останній спочинок 4106 солдатів і офіцерів, чия доля пов'язана з періодом Другої світової війни, зокрема зі звільненням нашого міста від гітлерівців».

Як так сталося, що в середмісті Вінниці було влаштовано місце для поховань?

«Традицію хоронити вояків у публічних просторах запровадили більшовики, — розповідає директор Музею Вінницького Меморіалу слави Олександр Федоришен. — Перші поховання на території колишнього Миського бульвару, нині це Європейська площа, проведено наприкінці 1920-х років. Про це є згадки очевидців того часу. Тоді у могили поклали загиблих червоноармієць. Пізніше тут прощалися з організатором карального органу Подільського ЧК Максимовичем, у 1922-му був заарештований секретар Подільського губкому комсомолу на прізвище Балабанов, який примусо-

во вилучав зерно у селян у голодний рік».

Як стверджує співрозмовник, перші поховання учасників Другої світової з'явилися на нинішній Європейській площі у 1958 році. Тоді ж це місце отримало назву «Меморіал борців за радянську владу, загиблих у роки громадянської та Великої Вітчизняної воєни». Вінничани називали його Меморіал Слави. У 1977-му на честь 60-річчя жовтневого перевороту встановили скульптурну композицію «Три солдати» заввишки чотири метри.

Прошу співрозмовника Олександра Федоришену згадати, що було на цьому місці до перших поховань. Він усміхається у відповідь: «Тут ріс великий міський сад, де любили прогулюватися вінничани».

Імовірно, площі повернуть її колишнє призначення. Перший крок до цього вже зроблено. Ще до початку великої війни тут облаштували територію, на вході до якої на арці значиться напис: «Європейський сад». Утім, концепція розвитку Європейської площі поки що не сформована. Але над нею вже працюють архітектори.

Віктор СКРИПНИК. Вінницька область.
Фото із сайту Вінницької міськради.

Національний
Банк
України

Пропозиція іноземної валюти на безготівковому ринку значною мірою формувалася підприємствами АПК, *ззначається у квітневому Інфляційному звіті Нацбанку.* Можливе обмеження експорту тимчасово знизить продовольчу інфляцію в Україні за рахунок збільшення пропозиції на внутрішньому ринку. Але це ускладнить діяльність аграріїв та змушуватиме їх скорочувати посіви, що негативно вплине в подальшому на економічну активність та підвищить тиск на обмінний курс

Автоматизований доїльний зал та безприв'язне утримання корів

Ювілей відзначили із сучасним тваринницьким комплексом

ПЕРСПЕКТИВА

У приватному сільгосппідприємстві «Ольвія» з нагоди 20-річчя від часу його заснування став до ладу новий молочно-товарний комплекс.

Приміщення розраховане на 488 корів. Уже мають третину планованого поголів'я. Частина стада сформували з племінних нетелей голштинської породи, яких закупили за кордоном. Як стверджує керівник «Ольвії» Володимир Краснюк, більша концентрація чистопородного поголів'я дійного стада забезпечить кращу якість молока і вищі надой. Відповідно матимуть більше продукції.

Вийти на проектну потужність планують за рахунок придбання високопродуктивного племінного молодняка та відтворення власного стада. У новому

молочнотоварному комплексі — сучасний автоматизований доїльний зал, створено умови для безприв'язного утримання корів. Будівлю споруджували протягом двох років. За цей час також придбали необхідне обладнання й завершили його монтаж.

Приватне сільгосппідприємство «Ольвія» створено у квітні 2003 року. Назву йому дала дружина керівника пані Валентина. «Ольвія означає щаслива, — каже жінка. — Кому з нас не хочеться бути щасливим? Звідси й назва». З першого дня створення й упродовж усіх двадцяти років у господарстві постійно займаються тваринництвом.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.
Фото з сайту департаменту агропромислового розвитку Вінницької ОВА.

Спочатку посіяти, а потім зібрати

На Сумщині тисячі гектарів потребують розмінування

СИТУАЦІЯ

Можна обійтись практично без усього — без телевізора, смартфона, автомобіля, пральної машинки, мікрохвильової печі тощо — але життя стає немислимим, коли немає нічого на столі. Ось чому на аграріїв цими днями лягає величезна відповідальність, сконцентрована у відомому афоризмі: що вони нинішньої весни посіють, те ми восени і пожнемо. В обох смислах цього вислову: і в прямому, і в переносному. І що жорстокіша війна, то зрозумілішою стає ця істина.

Попри нестачу техніки і кадрів, пального і «хімії», фінансових ресурсів та ще й дощі, які довго розмочували землю, сільгоспвиробники Сумщини досить успішно проводять посівну кампанію. Згідно з даними департаменту агропромислового розвитку ОВА зернових та зернобобових культур уже посіяли на площі 184 тис. га — це майже 55% від прогнозного показника. Практично завершено сівбу гороху, наближається до фінішу сівба ярого ячменю і вівса. Чимало господарств області вже закінчили сіяти ранні зернові та зернобобові культури і приступили до пізніх, зокрема, до гречки і сої.

Тим часом на аграріїв, які виїжджають на лани, чатує смертельна небезпека. На Сумщині тисячі гектарів сільськогосподарських угідь потребують розмінування. Тиждень тому в Шосткинському районі серед поля підірвався механізатор. Він виїхав туди на тракторі, не звернувши увагу на попередження «Міні!». На щастя, чоловік вижив, бо його вчасно доправили до лікарні і вдало прооперували. Нещасний випадок стався 1 травня, а перед цим у квітні

біля прикордонного села Капітанівка Сумського району місяць тому трактор наїхав на протитанкову міну. 39-річний механізатор із серйозною травмою потрапив до лікарні. Символічно, що він працював у місцевій агрофірмі з назвою «За мир», їй же належала знищена рашистами техніка.

Від молока і зерновозів — до ремонту техніки

ТИМ ЧАСОМ

На Сумщині сільськогосподарській кооператив «Ярославна», який колись починав свою діяльність із закупівлі молока від корів населення, поступово опановує нові ринки та напрями. Наразі підприємство — найбільший роботодавець та платник податків у Путивльській громаді.

Не так давно «Ярославна» придбала значну партію автомобілів-зерновозів, а днями відкрила власну станцію технічного обслуговування, де їх ремонтуватимуть та убезпечуватимуть від поломок. Створення власної СТО дає змогу підприємству ні від кого не залежати, що дуже важливо за нинішніх часів, а також забезпечувати роботою працівників у міжсезоння.

пролунало кілька вибухів на ланах у Сумському районі. Останній випадок стався на Сумщині 5 травня в Есманській громаді біля села Вільна Слобода: трактор наїхав на снаряд, що впав у полі і не розірвався. У кабіні трактора перебувало двоє людей, на щастя, вибухом нікого серйозно не зачепило.

За інформацією обласної військової адміністрації, у регіоні потребують розмінування загалом майже 2 тис. га сільгоспугідь. Аграрії звернулися до очільника ОВА генерал-лейтенанта Володимира Артюха, аби допоміг підготувати небезпечні площі до весняно-польових робіт — інакше чимало полів залишаться незасіяними. В. Артюх зв'язався з керівництвом ДСНС України, і на Сумщину відрядили відповідних фахівців. 1 травня в області розпочалося «велике розмінування», яке триває цими днями.

До роботи долучилися спеціалісти Міжрегіонального центру швидкого реагування, що в Ромнах. Завдяки міжнародним партнерам цей підрозділ ДСНС України укомплектували технікою та обладнанням, необхідними для пошуку і знешкодження вибухонебезпечних предметів.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Працюють у дві зміни

Аграрії надолужують згаяне через дощі

ВРОЖАЙ

На Дніпропетровщині, як і по всій країні, триває сівба, повідомляє сайт ОВА. Через погоду її темпи були дещо сповільнені. Утім, попередній тиждень виявився сприятливим для роботи в полі. А тому аграрії активно надолужують згаяне через дощі. Сіють ячмінь, горох, овес, пшеницю, гречку, просо, соняшник і кукурудзу. Висаджують й овочі та картоплю.

«Аби регіон був з урожаєм, аграрії працюють інколи у дві зміни, — зазначає перший заступник начальника ОВА Володимир Орлов. — Соняшником зайняли понад 55 тис. га. Площі, відведені під картоплю, також уже обробляють. Їх засадили наполовину».

Сівбі передують боронування. Землю розпушують, розбивають грудочки та вирівнюють.

«Підготовка поля обов'язкова. Зазвичай вона займає стільки само часу, що й сівба, — пояснює головний агроном одного з фермерських господарств Василь. — Якщо взяти наше господарство, то щодня в роботі приблизно двадцять осіб. Одні сіють, інші підвозять насіння і добрива. А ще — підсобні робітники».

На підмогу хліборобам — спеціалізована техніка.

«Зранку прокинувся. Снідав чи ні, поспішаємо на поле, — розповідає механізатор фермерського господарства Олексій. — Готуємо техніку до роботи. Після — рушаємо. За одну ходку машина робить рядки, удобрює землю і закладає насіння. Ми не рулюємо — все на автопілоті. За процесами стежимо на моніторі. Головне — правильно налаштувати техніку».

Насіння роздають безплатно

Більш як дев'яносто сільгоспвиробників Дніпропетровщини безплатно матимуть цьогоріч насіння кукурудзи. Допомога надається за Програмою USAID від американських партнерів.

Той, хто обробляє від 5 до 500 га сільгоспугідь і подав заявку через Державний аграрний реєстр, отримає до 25 мішків насіння, зазначає в. о. начальника управління агропромислового розвитку ОВА Ярослав Когут.

Загалом серед 709 господарств Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Київської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей, інформує Мінагрополітики, розподілено понад 15 тисяч посівних одиниць насіння кукурудзи, з якого може вирости принаймні 200 тисяч тонн урожаю цієї зернової культури.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачену картку водія,
UAD0000004E2U000,
видану 05.02.2019р.
в ДП
"ДержавотрансНДПроект"
на ім'я
Шульга Сергій Васильович,
вважати недійсною.

Втрачене свідоцтво на право
власності на житло, видане
Дніпропетровською районною
державною адміністрацією
24.03.1994 року та зареєстрованого
в Бюро 10.05.1994 року за № 173
на ім'я **Стасюк Любов Василівна,**
вважати недійсним.

Втрачений диплом про вищу
освіту, УВ № 963079, виданий
Краматорським Індустріальним
Інститутом від 15 червня 1992
року на ім'я **Федорова Сергія
Віталійовича,** вважати
недійсним.

Втрачений Агестат про повну
загальну середню освіту, серії ТЕ
№ 37877765, виданий 29 травня
2010 року Кременецьким ліцеєм
імені У. Самчука на ім'я
Мельничук Наталії Віталіївни,
вважати недійсним.

Втрачене **Посвідчення
учасника бойових дій,** серія УБД
№ 046201, видане Управлінням
персоналу штабу Командування
Сухопутних військ Збройних
Сил України від 21 листопада
2016 року на ім'я **Куліш Анатолія
Васильовича,** вважати недійсним.

Розшукується **Янко Марина
Віталіївна,** 06.04.1988 року
народження, спадкоємець
померлої 18.06.2022 року -
Смерчинської Юлії Петрівни,
15.07.1938 року народження. З
метою не порушення законних
прав, протягом 10 днів з дати
публікації даного оголошення
прошу звернутись до
приватного нотаріуса
Полтавського міського
нотаріального округу Омельч
Т.А. за адресою: вул.
Шведська, буд.2, м. Полтава,
Полтавська обл.

Втрачене свідоцтво про
право власності на квартиру
№48, яка розташована в місті
Києві по вул. Підгірна,
будинок № 7/36, серія САА
№186626, видане Головним
управлінням житлового
забезпечення Виконавчим
органом Київської міської
ради (Київська міська
державна адміністрація) від
07 червня 2004 року на ім'я
**Чайкової Євгенії
Олександрівни,** вважати
недійсним.

**Фонд гарантування вкладів
фізичних осіб повідомляє:**
Відкликано всі повноваження
ліквідатора ПРИВАТНОГО
АКЦІОНЕРНОГО
ТОВАРИСТВА "АЙБОКС
БАНК" (далі - АТ "АЙБОКС
БАНК"), делеговані Фондом
гарантування вкладів фізичних
осіб (далі - Фонд) Федорченку
А.В. з 05.05.2023. Призначено
уповноваженою особою Фонду
та делеговано повноваження
ліквідатора АТ "АЙБОКС
БАНК" Паламарчуку В.В. з
05.05.2023.
Довідкова інформація:
0 800 105 800; www.fg.gov.ua.

«Победобесам» не до правди про війну і невідомих солдатів

ПОЧАТОК НА 9-Й СТОР.

Він додає: «Серед затриманих жebraків інваліди війни та праці становлять 70 %, професійні жebraки — 10 %. А боротися з таким ганебним явищем складно, бо більшість нещасних відмовляються від направлення їх у будинки інвалідів, самовільно залишають їх і знову жebraкують». У листі міністр пропонує «перетворити будинки інвалідів у будинки закритого типу з особливим режимом». Один із таких притулків тюремного типу облаштували на території напівзруйнованого більшовиками монастиря на острові Валаам у Ладозькому озері. Утім, Валаам — лише один із десятків місць засланні інвалідів війни (були такі у Святошинському районі Києва, під Харковом,

у Бахчисараї, в Барнаулі, Омську, на Сахаліні, у Вірменії). Став він найвідомішим завдяки художнику Геннадію Доброву. У 1974 році він приїхав на острів, про інтернат-тюрму на якому на материку, попри суворі заборони КДБ, ходили різні чутки. Добров влаштувався в будинок інвалідів санітаром і почав малювати портрети безруких, безногих, сліпих, глухих, обвішаних бойовими медалями і орденами, але нікому не потрібних. У Нікольському скиті монастиря розмішувалося закрите відділення — для «психічних». Серед лежачих пацієнтів художник запримітив чоловіка без рук, без ніг, який втратив пам'ять і мову. В медичній картці і в особовій справі про цього фронтовика — нічого. Доб-

ров описував, що коли він зайшов до кімнати, де той лежав, то побачив, що «це молодий наче солдат... молодий солдат, ну, як ось бувають новобранці, а потім дивлюся — ні, не такий уже молодий... у нього обличчя застигло у тому стані, коли його контузило. І з того часу воно старіє... Дивиться на мене, нічого скажати не може». Художник дістав олівці і швидко змалював те обличчя з чистими ясними очима. Директор інтернату, дізнавшись, що санітар малює портрети покалічених, які доживали в жахливих умовах і без належного догляду, вигнав його з острова. Багато років портрети фронтовиків, як і вся правда про інтернат, де в перші роки його існування не було світла й опалення, де

пацієнтів купали із шлангів холодною водою, посадивши на шматок брезенту, а шури розміром з котів, забирали у нещасних хліб, були під заборною. Їх не публікували, не виставляли, про страшну історію інвалідів, яких замість прогулянки вивішували у кошачих на деревах (інколи по двоє в одному кошику), а на ніч, бувало, забували забрати, не писали. І тільки у 1994 році серію робіт «Автографи війни» представили на виставці. В експозиції був і портрет того невідомого солдата, що не міг говорити, а тільки дивився ясними очима на Доброва. «Журналісти та військові письменники, зокрема Добровольський, Смилов та інші, стверджують, що то був саме льотчик Григорій Волошин, — розповідає старший науковий співробітник Національного музею історії України у Другій світовій війні Світлана Демченко. — Він родом із села Дмитрівка на Полтавщині. 3 червня 1941 року Григорій у Червоній армії. У листопаді 1944-го, після закінчення Чугувської військової школи пілотів, молодший лейтенант, льотчик 813-го винищувального авіаційного полку 215-ї винищувальної авіаційної дивізії 8-го винищувального авіаційного корпусу 4-ї повітряної армії 2-го Білоруського фронту. Під час Східно-Пруської наступальної операції у січні 1945-го здійснив три успішні бойові вильоти. 16 січня 1945 року у складі 8 літаків Ла-5

вилетів на бойове завдання з метою прикриття наземних військ. У повітряному бою таранив Фокке-Вульф-190 і сам загинув. Посмертно нагороджений орденом Вітчизняної війни І ступеня. У сповіщенні про загибель льотчика-винищувача значиться: «Тіло не знайдено, прізвище льотчика у той само день внесли у список безповоротних втрат. Проте існують припущення і журналістські розслідування, що Григорій Волошин не загинув». Покаліченого, обпаленого і контуженого льотчика у той же день знайшли піхотинці у болоті. Лікарі-хірурги зробили диво. Правда, розірвані на клаптики ноги і руки довелося ампутувати. Волошин втратив пам'ять, а документи згоріли. Ніхто не знав, як звать льотчика, а сам він нічого не міг сказати. Так почалася його епопея блукань по госпіталях і будинках інвалідів. У Валаамському монастирі його привезли у 1949 році. У колишньому храмі Нікольського скита він пролежав понад 15 років серед таких, як сам. А потім «переселився» на кладовище, де героїв, що вивезли на своїх плечах увесь тягар страшної війни, ховали під табличками з номерами. Як нерідко сьогодні «победобеси» своїх бойовиків.

Світлана ЧОРНА.

Ілюстрацію надано
Національним музеєм
історії України
у Другій світовій війні.

Невідомий. 1974 р. Художник Г. Добров.

Регион: Рівненщина

Син передав експонат для музею

Фонд нашого Сарненського історико-етнографічного музею поповнився ще одним експонатом — посвідченням особи (аусвайс) № 1811 (на знімку), виданим 21 січня 1942 року в районній управі в Сарнах Данильчику Кузьмі із села Трискіні. На зворотному боці вказано про одруження 4 січня 1944 року. Передає син Павло Кузьмович Данильчик із міста Сарни.

Вікторія ДАШКО,
директор Сарненського історико-етнографічного музею.
Фото Василя СОСЮКА.

Шостий випуск «Ядерної школи РАЕС» зорієнтував старшокласників

Близько півсотні старшокласників отримали сертифікати випускників «Ядерної школи РАЕС» — освітнього професійно-технічного проекту Рівненської АЕС та Українського ядерного товариства, що має на меті допомогти учнівській молоді у виборі професії, поширити знання про мирний атом та підготувати майбутнє покоління енергетиків ще зі шкільної лави. Учасниками шостого навчального 2022–2023 року «Ядерної школи РАЕС» були 49 старшокласників шести вараських ліцеїв та профтехучилища РАЕС, Заболоттвської гімназії, Цмінівського та Сопачівського ліцеїв (на знімку). Вони долучилися до проекту в жовтні минулого року. За цей час молоді надали базові знання про атомну енергетику, вичерпні відповіді на запитання про енергетичну галузь. Під час зустрічей та спілкування із керівництвом, провідними фахівцями та молодими спеціалістами РАЕС учні мали змогу розширити свій кругозір.

Юлія КУЛАСЬВА,
кореспондент прес-центру
Рівненської АЕС.

Фото Надії ТИМОФЕЄНКО.

